

TOBI

OOK VERSCHENEN BIJ DE BEZIGE BIJ

Novembermeisjes (verhalen, 2005)

Misfit (roman, 2008)

Vincent Overeem

Tobi

ROMAN

2013

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

De auteur ontving voor dit boek een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds en een stipendium van
Schrijversvereniging 'De Bezige Bij'.

Copyright © 2013 Vincent Overeem
Copyright hobo code p. 139 © Joost Swarte
Omslagontwerp Brigitte Slangen
Auteursfoto Krijn van Noordwijk
Typografie binnenwerk Adriaan de Jonge
Druk Bariet, Steenwijk
ISBN 978 90 234 7164 6
NUR 301

www.debezigebij.nl

voor J., T. en A.

'I know that I'm gonna get lost in those woods again tonight.
I just know it.'

Laura Palmer, *Twin Peaks*

Proloog

Ik weet niet waar ze begraven ligt, die mooie Nickie, en ik wil het ook niet weten – het helpt niet voor zo'n steen te staan.

Nee, dat helpt niks als je bedenkt dat wij het waren die haar naar het bos hebben gedragen, Skunk en ik, op die vroege ochtend in augustus, jaren geleden, terwijl de regen met bakken uit de hemel viel. Dat helpt niet als je bedenkt dat wij het waren die haar ergens hebben neergelegd. Gewoon, ergens, omdat we moe werden. Dat ik het was die haar schoenen uittrok en in de beek gooide, om haar in godsnaam nog een laatste keer te kunnen aanraken.

Ik zie ons nog in de weer, twee magere veertienjarige jongens in dat dampende bos, met die roffelende regen, hoe kan het dat niemand ons betrapt? We schoppen de bladeren over haar lichaam zonder goed te kijken. We houden onze adem in bij ieder vreemd geluid dat we horen, we zijn keurig opgevoed, we weten dat we iets verkeerd doen. Misschien willen we zelfs wel dat er iemand aan komt, willen we dat het stopt. We schrikken als de een de ander per ongeluk aanraakt. We worden gek van elkaars gehijg.

En als we elkaar een moment aankijken begint Skunk te

praten. Hij zegt hoe we ons straks moeten gedragen. Wat we zullen gaan zeggen. Hij wil dat ik me geen zorgen maak, echt, zegt hij, er is niemand die aan twee bekakte jongens denkt. En terwijl Skunk op me inpraat kijk ik naar haar, ze is bijna onder de bladeren en het zand verdwenen. Ik zie haar verkrampte handen grijpen naar iets wat er niet is, handen die ik eerder nog had vastgehouden, en die me daarna hadden gestompt en geknepen en gekrabd.

Ik denk niet dat ik lieg als ik zeg dat ik iets van mezelf heb achtergelaten, daar, aan de rand van het bos, waar ik afscheid van Skunk moet nemen – hij woont aan de goede kant van het dorp en ik niet meer. Ik weet nog dat ik geen woord over mijn lippen krijg, terwijl we een laatste moment staan te schuilen onder de overhangende bomen. Skunk strijkt zijn natte haar naar achteren, richt zijn blik op de hemel en zegt dat het lijkt of de zomer nu voorbij is. Hij steekt zijn handen naar me uit en zegt dat hij zijn vingertoppen bijna niet voelt. Hij wijst me op die snee boven mijn kin die je de rest van mijn leven blijft zien. Er verschijnt een lach. Skunk kan nog lachen. En hij pakt mijn hand en schudt hem en ik ben te verward om te drukken.

Twee tellen later loop ik in mijn eentje door de lanen, langs de kasten van huizen met de diepe achtertuinten, ik herinner me vaag dat de regen voor even stopte. Misschien dat ik besef hoe moe ik ben. Misschien dat ik aan mijn moeder denk. Misschien dat ik me voor de honderdste keer afvraag waarom we zo snel uit deze villawijk moesten verhuizen na haar dood. Ik weet het niet meer. Ik weet alleen dat ze daar zit, die zus van mij, boven aan de trap als ik thuiskom.

Dat ik naar haar kijk en dat ze terugkijkt, dat mijn maag zich omdraait.

Ik wacht. Ik wacht tot ze opstaat en langzaam de trap afdaalt. Tot ze mijn hand pakt en me zwijgend de kleine zitkamer in trekt.

Ik kan niet zeggen dat het toeval is dat mijn moeder doodging en Nickie daarna volgde, ik zou alleen willen dat het zo was. Nooit kan ik aan de een denken zonder in mijn gedachten de ander te zien, en soms ook schuiven ze in elkaar.

Het lag aan die tuin, houd ik me dikwijls voor. Het lag aan die ellendige verwaarloosde tuin van ons oude huis, waar ik na mijn moeders dood steeds naar terugkeer, om te zwemmen in een zwembad dat met de dag troebeler wordt. Het lag aan dat gigantische huis, dat mijn vader direct na de begrafenis te koop heeft gezet. Het lag aan de dingen, niet aan de mensen, niet aan mij.

Ik hoef nauwelijks mijn best te doen om Nickie daar weer te zien staan, in het hoge gras dat boven haar enkels komt, op die allereerste middag samen. Ze heeft dat korte rokje aan en die kniekousen en die platte schoenen, ze lijkt een Japans schoolmeisje. Ze is zo fucking stoer. En ze komt op me afgelopen met dat kind in haar armen, ik klim uit het water en sta klappertandend voor haar, want die zomer komt zo moeizaam op gang. Je ziet haar kijken met die spottende blik: ben je bij de koop inbegrepen of zo?

Haar ogen, haar slanke benen en hoe ze daar staat.

En dat ik, geloof ik, probeer te lachen.

Een

De kale vertrekken als je naar binnen kijkt, je weet nog exact waar alle meubels stonden. De geluiden uit de omringende tuinen die hetzelfde zijn. En wanneer je langs de gevel omhoog kijkt zie je het afgeplakte raam van Harolds kamer, de ruit die mijn broer kapotsloeg, toen mijn vader binnenkwam en eerst niks zei, en wij hem ook aankeken van wat doe jij hier, jij woont hier toch al jaren niet meer? En dat hij het toen mijn zus liet zeggen.

Het is juni, de vakantie is begonnen en al mijn vrienden zijn weg. Ik lig in het gras en het wordt maar niet warm. Ik wil zo graag een felblauwe hemel zien, de zon in mijn gezicht voelen prikken en bedenken hoe ze daar altijd lag, verderop aan het zwembad, met onze hond Panter aan haar voeten.

Ik ben als de dood om mijn moeders lach te vergeten. Hoe ze liep. Welke dingen ze zei. Hoe ze naar me keek. Ik probeer zo ontzettend te denken aan de dagen dat het goed met haar ging. Dat ik als eerste van school kom en mijn naam hoor roepen en ik bij haar ga zitten op de warme tegels om een boek te lezen. Dat ik van tevoren al weet dat dat lezen niet lukt omdat ze er steeds doorheen praat, terwijl ze die ouwe blinde dove Panter in zijn nek masseert.

Gelukkig, ze lacht, ze heeft een goeie bui, ze stoot me aan met haar voet en zegt wat ze altijd zegt als je een boek in handen hebt: ‘Wou je op je vader lijken?’ En ik schud van nee, alsjeblijft niet, waarom breng je hem altijd ter sprake, houd je soms nog wel van hem? Ik buig mijn gezicht naar haar toe en zeg dat ik toch op *haar* lijk, of wou ze dat ontkennen? Felle ogen als die van jou, mamma, net zo fel als de lucht boven ons... Allebei donker haar... Geen sproeten op onze armen en handen, zoals bij Harold en Pam... En ze kijkt omhoog naar de lucht en knikt.

Het zijn zulke dingen waaraan ik in het hoge gras lig te denken. Ik sluit mijn ogen en hoor haast haar stem onder het ruisen van de bomen, en de piepende adem van Panter.

En op een ochtend is er opeens de zon die ik op mijn armen voel – ik herinner het me zo precies omdat het niet lang duurt. Ik open mijn ogen en kijk recht die zon in, het is alsof ik ontwaak uit een slaap van een paar weken. Ik doe mijn korte broek uit en mijn shirt, ik loop op het zwembad af. En ik duik in mijn onderbroek het troebele water in, dat belachelijk fris is, nog frisser dan de dag ervoor, ik zwem naar de bodem, en als ik weer bovenkom, staat zij daar.

Nickie. Ik herken haar meteen.

Ze staat een eindje van me vandaan in de zon met een scheef hoofd naar me te kijken, alsof ze zich afvraagt of ik wel besta. Ze heeft dat kind op haar arm, dat ik ook herken, het is het zoontje van de burens. Ze zet het jongetje in de schaduw en richt zich weer op, en op dat moment zie ik wat ze aanheeft, platte schoenen en kniekousen. Ik klim uit het zwembad en mijn onderbroek zakt af. Ik trek hem op, ik zie haar kijken.

‘Heeee, daar hebben we Tobi,’ zegt ze plagerig, en ik begriep niet hoe ze mijn naam weet.

Ik moet hoesten.

Ze zegt: ‘Goed kuchje. In de zomer nog wel.’

Ja, ik herinner me dat deze Nickie de dingen zegt alsof we elkaar al jaren kennen, dit meisje dat drie klassen hoger zit, dat me iedere schooldag opvalt tijdens de pauzes, in de dringende horde op de gangen tussen de uren, over wie ik van alle kanten hoor dat ze wild is en onbereikbaar, dat ze eigenlijk alleen met jongens omgaat. Dat ze het een keer met een leraar heeft gedaan.

Ze is het knapste meisje dat ik ooit heb gezien en ze staat bij mij in de tuin. Ze staat daar en ze praat en het brengt me niet van mijn stuk, omdat mijn moeder altijd exact hetzelfde deed. Ze zegt dat ze debiel wordt van dit kind. Maar ze lacht erbij. Het jongetje kruipt naar haar toe, alsof hij snapt dat het gesprek over hem gaat, en strekt zijn armen naar haar uit. Ze moet harder lachen. ‘Zie je? Dit bedoel ik nou.’

Ze maakt een gebaar naar het huis van de burens en vertelt dat het vrienden van haar moeder zijn die daar wonen. Dat ze een stuk jonger dan haar ouders zijn. Dat iemand in de familie van die mensen op sterven ligt, dat ze haar nodig hebben om op deze hier te passen en dat ze er voor even logeert. Ze zegt: ‘Kinderen en sterven, dat gaat maar slecht samen,’ en je merkt dat ze nu iemand napraat, ze heeft het zelf ook door, ze doet alsof ze moet gapen en lacht. ‘Gisteren zeiden ze ineens dat het nog weken kan duren. Dat noem ik niet op sterven liggen.’

Ik wil haar zeggen dat we elkaar op die manier de hele zo-

mer zullen zien, omdat mijn vader dit huis in de verste verte niet verkocht krijgt, maar ze loopt langs me, kijkt over de rand van het zwembad en merkt vast ook hoe mooi de zon in dat dode water schijnt, ze zegt: 'Ik zie je vanaf het balkon steeds met dat schepnet in de weer. Vind je het helpen? Wel grandioos, bruin water... Net een vijver. Waarom kom je hier zwemmen? Heb je geen vrienden?'

Ze draait zich om en kijkt naar ons oude huis. We kijken er beiden even naar, naar het torentje, de erker, de serre, de brede balkons.

'Wat een huis, hè?' zegt ze. 'Kende je die mensen?'

'Een beetje.'

Zie ik haar vanuit mijn ooghoek eventjes lachen?

'Heb je het gehoord... van die moeder?' vraagt ze.

Ik kijk haar aan, knik kort.

En terwijl ik mijn blik weer vestig op het huis moet ik denken aan hoe mijn vader de nacht voor de begrafenis een wake hield. Hoe lang was hij al niet meer bij ons binnen geweest? En eerst wou hij dat we meekwamen, maar mijn zus Pam ging voor mij en Harold staan, alsof we kleuters waren in plaats van veertien en zeventien, en ze zei: 'Waken? Get real... Dat is iets uit de vorige eeuw!' Ze had gelijk, je moest mijn vader de volgende ochtend zien. Een kop alsof er geen bloed meer in zat.

Ik denk ook aan de begrafenis. Die begrafenis waarbij ik alleen maar naar de bomen in de verte kon kijken, in plaats van naar de meute om me heen en de kist en die hoop zand voor me. Naar die grote eikenbomen waarvan de kruinen zo mooi heen en weer bewogen in de wind, alsof ze mijn moeder stonden uit te zwaaien – ja, bomen en ander groen ge-

noeg in dit dorp, het staat erom bekend. En de priester maar praten en er vooral omheen lullen, ik luisterde niet.

Nickie knipt met haar vingers. ‘Hé, hallo! Ik vraag je iets.’

Ik kijk haar aan, ik merk voor het eerst die moedervlek op vlak naast haar oog.

‘Hoe het water is, slome... Of het koud is. Laat maar. Let jij op hem?’ Ze knikt naar het jongetje in het gras. En zonder op antwoord te wachten schopt ze haar schoenen uit.

We hebben geen woord gezegd, Nickie en ik, toen ze haar kousen uittrok en de rest van haar kleren, toen ze in haar ondergoed voor mijn neus stond, met dat slanke lijf. Ik verwachtte zelfs even dat ze alles uit zou trekken. Ik dacht aan die leraar met wie ze het zou hebben gedaan, aan waar hij met zijn handen had gezeten. Ze was al behoorlijk bruin, zo aan het begin van de zomer. Donker, zoals mijn moeder donker was. En terwijl ze daar stond verdween de zon opnieuw en keek ze geïrriteerd naar de wolk die dat veroorzaakte. Ik merkte hoe ze nog mooier werd van iets wat haar ergerde. Deze rotzomer, moet ze hebben gedacht.

En toen dook ze het water in, heel beheerst, zoals Pam dat ook altijd had gedaan, ze liet een kring met slijmerige bubbels achter en ik volgde haar silhouet onder water, en toen ze een aantal slagen verder bovenkwam, slaakte ze geen kreet, wat ik wel verwachtte, geen schreeuw vanwege de kou van het water, of de muffe geur, geen kreet vanwege alle dode insecten die erin rondreven, niks van dat alles, dit zeventienjarige meisje draait zich in het ondiepe gedeelte naar me om, strijkt haar haren naar achteren en zegt: ‘Ze was jouw moeder. Jij woonde hier.’

Ik merk dat ik rood word.

Ze waadt door het roestkleurige water naar de rand en zegt: ‘Wat had je dan gedacht, Einstein? Het hele dorp praat erover, wanneer maken ze zoiets gezelligs mee? Jij bent het broertje van Harold. Jullie woonden hier alleen met je moeder.’

Op dat moment zou ik haar alles willen vertellen, maar ik weet niet waar ik moet beginnen. Er is zoveel te zeggen. Dat we meteen moesten verhuizen, bijvoorbeeld. Naar mijn vader, in dat huisje aan het spoor, waar ik al niet graag kwam toen mijn moeder nog leefde. Waar ik nu met mijn broer op één kamer slaap. En dat mijn vader wel alsmaar *zegt* dat hij iets groters zoekt, maar zie je hem zoeken?

Ik zou Nickie zowat alles willen opbiechten wat me bezighoudt. Dat we weer zo moeten wennen aan een vader in huis. Dat ik die man niet ken. Dat Harold wel kan slapen en ik niet. Dat hij bovendien praat in zijn slaap, over mamma, dat ik lig te luisteren terwijl ik er misselijk van word. Dat hij dingen zegt die me bezorgd maken. Dat hij me opeens niet meer slaat, zoals hij normaal zo vaak deed, uit verveling of gewoon omdat hij drie jaar ouder is, een stomp op je arm, precies op de plek waar het pijn doet. Dat het geweldig zou moeten zijn om samen op één kamer te liggen, als je klein bent ja, maar dat er nu niks ellendiger is dan dat. Dat hij gek wordt van mijn zwijgen en ik van het zijne. Ik zou Nickie willen vertellen over het moment waarop we gaan slapen, en Harold, voordat hij zijn bril afdoet en het licht uit, nog een laatste keer de hechtingen in zijn hand bekijkt. Die hand waarvan de dokter zegt dat het nooit meer helemaal goed zal

komen, omdat er pezen zijn geraakt, en waarnaar hij in het donker licht te staren, terwijl hij hem open en dicht probeert te vouwen – heeft hij enig idee hoe fijn ik het zou vinden de rest van mijn leven zo'n aandenken aan mamma te hebben?

Maar ik vertel die dingen niet, ik krijg er de kans niet voor. Want ze klimt opeens uit het water, in dat natte ondergoed van haar, en je kunt echt alles zien, je ziet haar tepels en haar schaamhaar en ze laat me gewoon kijken. Ze gaat op de tegels zitten, wenkt het jongetje en terwijl ze met hem speelt, staar ik naar dit meisje, ik kan het niet helpen, ik ben meteen gek op haar zoals je gek bent op iemand die je heel lang kent. Ik vind haar niet wild of onbereikbaar, wie beweert dat? Ze drukt het jongetje tegen haar natte lijf, en hij gilt. Is dan plotseling weer stil. En in die stilte vraagt ze: 'Hoe is dat? Ik bedoel... Als je moeder doodgaat, hoe is dat?'

Ik weet niet direct wat ik moet zeggen en ik zeg ook heel lang niks. Opnieuw begint de zon te schijnen, het is een beetje of dat mijn moeder is, die zon langs de bomen, ik realiseer me dat ik haar nog overal voel. Ik laat me zakken in het gras, sluit mijn ogen en luister naar Nickie en dat kind. Ze kan het goed, een kind aan het lachen maken, het valt me op terwijl ik niks van kinderen weet. Pas na een poosje begrijp ik dat ik geen antwoord op haar vraag hoeft te geven, omdat het geen vraag was maar een uitgesproken gedachte, en het klopt, want ik open mijn ogen en Nickie staart voor zich uit.

Ze zegt aarzelend dat haar ouders met vakantie zijn. Dat er, terwijl we hier zitten, iets zou kunnen gebeuren. 'Precies op dit moment. Dat mijn vader... Het zou zo in één keer...' Ze zwijgt en duwt het kind van zich af.

Heb ik toen iets in haar ogen gezien? Ik houd het mezelf zo

vaak voor. Ja, ik zag iets. Iets wat ik zo goed kende bij mijn moeder. En ik richt me op en wil zeggen dat iedereen wel eens zulke dingen denkt, dat ze zich er niet voor hoeft te schamen, maar de blik is alweer weg. Ze lacht en kijkt dan plotseling ernstig, en ik denk: Jezus, drie moods achter elkaar, ze lijkt mamma wel.

Nickie buigt zich naar me toe, legt een hand op mijn been en zegt: 'Ik vond jouw moeder heel erg mooi. Iedereen vond dat. Laat je nooit iets anders wijsmaken.'

Mijn moeder. Die mij altijd om zich heen wil hebben, en ook weer niet. Die als ik bij haar zit na een tijdje zo raar doet. Alsof ze van schrikdraad is. Die jammert dat ik ouder word, die zegt dat ik groei en dat ik niet mag groeien, iedereen mag dat behalve ik. Mijn moeder die zo naar me kijkt.

Mijn mooie moeder, na school tref ik haar aan op de bank in een verduisterde serre, ze ligt nog in haar ochtendjas. Ik praat tegen haar, ik trek haar uit haar slaap, ze schrikt en wordt kwaad. Ik zwijg want ik wil haar vrolijk. Waarom is mijn vader niet hier om er iets van te zeggen? 'Ga je aankleden! Schaam je je niet dat je kind je zo moet zien?'

Ik ga op de rieten bank tegenover haar zitten. Ik vraag me af wat ik kan doen om die blik uit haar ogen te laten verdwijnen, die angstige blik. De lichten aandoen? De gordijnen opentrekken en de deuren naar het terras opengooien? Binnen is het bij ons soms zo anders dan buiten, ik weet niet wat het is.

Ze richt zich op en vraagt of ik het fotoboek wil pakken, ik zit op deze vraag te wachten. Ik gehoorzaam, ik ben de grote pleaser, ik pak het boek, het rode, het moet van haar altijd

het rode zijn. En eerst reik ik het aan, ik probeer het iedere keer, maar ze staart ernaar en zegt: 'Nee, *jij* moet kijken, dat weet je best. En je moet me vertellen wat je ziet.'

In kleermakerszit ga ik voor haar op het parket zitten en ik vertel wat ik zie, deze pleaser vertelt wat hij ziet, hij is tot niets anders in staat. Foto's uit de tijd dat ikzelf nog niet geboren ben. Foto's van Harold, van mijn zus Pam, en mijn vader en moeder die nog lachen en elkaar aankijken en lijken te praten. Alsof alles beter ging toen ik er nog niet was. En terwijl ik blader stelt ze vragen. Wat hebben ze daar aan, wat heb ik aan? Kijken we daar gelukkig? Laat ons alsjeblieft gelukkig kijken. Je mag het eerlijk zeggen, je *moet* het eerlijk zeggen. Had je vader nog die belachelijke snor? Hij heeft dat litteken boven zijn lip, dus die snor groeide heel idioot, zie je dat? We zijn jong daar, hè, vind je ons niet belachelijk jong? Jong en sterk. Dom ook. Dom en levend. Niet dood. Niet dood, hè, Tobias?

Ik schud mijn hoofd. 'Nee, niet dood, mamma,' fluister ik. Ik wil dit niet, maar doe er toch aan mee. Ik wil zo graag weten wat er met haar is, waarom ze zulke dingen zegt, waarom ze niet gewoon vraagt hoe het was op school, zoals iedere normale moeder, hoe mijn proefwerken zijn gegaan. Ze mag voor mijn part vragen of ik verliefd ben of iemand op mij, ze mag me er ook een beetje mee pesten, ik zal er niet mee zitten. Gewoon, vragen over de dingen die we nu meemaken.

En als ik het boek dichtklap is er altijd een moment van stilte. Dan richt ze zich op, pakt me bij mijn kin en vraagt: 'Waarom neem je nooit meer iemand mee, Tobias?' Ik geef geen antwoord en ze vraagt verder: 'Houden ze misschien niet van dit huis? Maar het kan toch niet aan een huis lig-

gen? Het ligt aan de mensen, nooit aan de dingen. Ze vinden ons raar, hè? Ze vinden mij raar. En waarom zit je hier? Wat moet jij toch met mij?’

Het is zo'n gemene vraag en ze stelt hem regelmatig, iedere keer ben ik bang dat ik erom moet janken, dat ze weer een kind van zes van me maakt. Wat ik met jou moet? Ik druk mijn kaken op elkaar, sta op en zeg: 'Wat kunnen jou mijn vrienden schelen? Ga nou alsjeblieft douchen...' Ik probeer heel streng te kijken, maar dat lukt nooit echt. Ze is donker en mooi en ze is tenslotte mijn moeder. Ze zegt: 'Maar ga je wel mee? Je gaat mee, hoor.'

Tot mijn opluchting staat ze op en ik volg haar door de eetkamer, de hal in, naar boven, ik wil er zeker van zijn dat het gebeurt. En terwijl ik achter haar de trap op loop, en haar geur opvang en me afvraag hoe het kan dat ze ondanks alles zo lekker ruikt, bedenk ik dat het niet lang zo door kan gaan. Dat ik, iedere keer als ze deze dagen heeft, de laatste twee uur spijbel om als eerste thuis te zijn. Dat ik er niet voor kan blijven zorgen dat anderen niks merken. Hoeveel briefjes heb ik op mijn kamer niet al nagemaakt, hoe vaak heb ik haar handschrift overgetrokken uit wat papieren, een letter hier, een letter daar, hoe lang duurt het voordat ze op school vragen stellen, voordat ze gaan bellen? Ach, belden ze mijn vader maar. Want ze zouden het moeten zien, hoe ik het op een rennen zet, naar huis, door het bos is het snelst, die ellendige dennenbomen die je lijken te willen omsluiten, dat rennen met een knoop in je maag. Door het bos, het hek over, de achtertuin in, langs het zwembad, want je weet het toch nooit zeker, je voelt iets, zonder te weten wat precies.

Ik duw haar de badkamer in – voorzichtig, anders doet ze

het niet. Straks wil ze toch haar bed in. Ik zie haar blik rondwalen, over de witte tegels, ze aarzelt. Het is of ze iets op die tegels ziet. Maar als ze uiteindelijk staat te douchen en haar ogen sluit, gaat de bui langzaam weg. En ik zit op de rand van het bad met mijn rug naar haar toe, ik praat over school, en ze zegt dingen terug. Haar stem is weer veranderd naar hoe die moet zijn. Ik beloof haar dat ik mijn vrienden weer eens mee zal nemen, morgen gaan we hier de hele dag zwemmen, we hebben het verdiend, we moesten veel te hard leren, alle proefwerken kwamen tegelijk, dat was het, en ze zegt: ‘Tja, die bekakte griezels met wie jij tegenwoordig omgaat... Maar komt Skunk eindelijk weer eens? Hoe gaat het toch met hem...?’ Skunk. Hoe weet zij dat we hem tegenwoordig zo noemen?

Even later zijn we in haar slaapkamer, ze zit zich op te maken voor de spiegel. Ze is even mooi als op de foto’s van de tijd dat ik er nog niet was, ook al denkt ze misschien van niet. Ga boodschappen met haar doen en je weet niet wat je meemaakt, het hele dorp draait zich om als ze voorbijloopt. En we kijken elkaar aan in de spiegel en ze zegt: ‘Wat zit je daar heerlijk te koekeloeren, zo zat je daar vroeger ook, pleasertje... Blijf je altijd zo zitten? Dat vindt je moeder fijn. Door jou denkt ze niet zo. Denkt ze niet aan nare dingen. Dingen, daar, buiten.’ Ze steekt haar vinger op. ‘Wacht, ik hoor iets. Is het Harold? Schiet op, ga kijken, Tobias.’

Tobias. Nooit Tobi. Of Toob. Ze is de enige van de familie die me aanspreekt bij mijn volle naam.

Nee, deze dingen, die vertel ik Nickie niet, tenminste, liever niet meteen. Ze trekt het kind weer naar zich toe. En terwijl

ze hem kietelt en hij begint te lachen, kijkt ze me aan, alsof ze zeggen wil: toe, sukkel, lach 's mee, straks komt de zon en wordt het warm en verdwijnt die knoop in je maag, het gaat vanzelf. Ze pakt zijn polsen beet, bijt zachtjes in zijn buik, hij giert het uit. Dan richt ze zich plotseling op en zegt: 'Je weet het niet meer, hè? Ik dacht even: die zit me te dollen... Ach, het is ook niet gek, je was nog klein en ik ook... maar toch.'

Ze maakt een knikkend gebaar naar het zwembad. 'Ik ben hier vroeger eindeloos geweest, joh. Je vader woonde nog bij jullie. Nee, ik merk het al, je weet er niks meer van.'

Ze kijkt een tijdje voor zich uit en begint dan dromerig te praten, alsof ze de dingen eerder tegen zichzelf zegt dan tegen mij: 'Onze ouders waren bevriend... Ik heb met jou daar in mijn armen gezwommen toen je nog een baby was. Mocht van je moeder. Van je moeder mocht alles. Van je vader niks. Mijn ouders waren er ook bij. Ze keken. Toen keken ze als ik iets deed. Shit ja, toen keken ze me nog *aan*. Ze riepen me van alles toe. Ik liet niet los, hoor, als ik je los had gelaten... Zoiets is toch in een paar seconden gebeurd?'

Ik kijk naar het water. Probeer het me voor te stellen. Herinner ik me daar iets van? Nee, niks.

Ze zegt: 'Opeens kwamen we niet meer. Ik vroeg mijn ouders waarom dat was, maar kreeg geen antwoord. Denk je echt dat die iets gingen zeggen? Ik miste deze tuin. Ik miste je moeder. En op een keer stond ik heel vroeg op, mijn ouders lagen nog te slapen, en ik ben hiernaartoe gelopen. Vreemd, ik heb dat echt gedaan. En het was vast heel stil en de gordijnen waren vast nog dicht, ik liep langs het huis en... En daar zat ze. Het was net of ze wist dat ik zou komen.' Ze wijst naar de plek waar de ligstoelen hebben gestaan. 'Ze zat